
APSKATI

DOI: <http://doi.org/10.22364/adz.54.12>

95 TĒZES 95 DIENĀS

Ilze Stikāne, projekta *Reformācija šodien jeb 95 jaunas tēzes* vadītāja

Īstenojot Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes (LU TF) akadēmiskās attīstības projektu *Reformācija šodien jeb 95 jaunas tēzes*, tika izveidota Facebook lapa *95 tēzes 95 dienās*, kurā ik dienu tika publicēta viena Dr. Mārtiņa Lutera tēze un tās mūsdienīga interpretācija, ko piedāvāja dažādu jomu, profesiju un pārliecību pārstāvji. Tēzes interpretēja mācītāji, mūziķi, mākslinieki, politiķi, profesori, skolotāji, mērniki, arhitekti, dzejnieki, rakstnieki, fotogrāfi, vēsturnieki, restauratori, žurnālisti, kā arī daudzi citi. LU TF docents Juris Cālītis ir norādījis, ka ar šo projektu ir īstenots svarīgs teoloģisks konteksts, proti – ka visi cilvēki ir teologi. Svarīgi arī uzsvērt, ka šī ir pirmā reize, kad Latvijā ar tik dažādām pieejām ir interpretētas M. Lutera tēzes, tādējādi pārrakstot tās 21. gadsimta kontekstā.

Projekts bija veltīts M. Lutera 95 tēžu 500 gadu jubilejai. Tā ietvaros tika veidots arī diskusiju cikls (*Prāts ar/vai/pret ticību; Vai mūsdienās var nejauši sākt reformāciju?; Baznīcas atbildība šodien: vai Baznīca atbild cilvēku vai Dieva priekšā?; 95 jaunas tēzes?*), kurā tika apskatīti M. Lutera ieskati gan valsts un Baznīcas, gan sabiedrības un cilvēka līmenī.

Facebook lapas *95 tēzes 95 dienās* veidošanas laikā tika uzrunāti vairāk nekā 215 cilvēku, lai viņi piedalītos projektā ar savu tēžu interpretāciju. Facebook lapā Lutera tēzes un

to mūsdienīgas interpretācijas tika publicētas no 2017. gada 31. oktobra līdz pat 2018. gada 2. februārim. Lapai projekta noslēgumā bija vairāk nekā 440 sekotāju. Visas tēžu interpretācijas joprojām iespējams apskatīt Facebook lapā *95 tēzes 95 dienās*, kā arī LU TF tīmekļa vietnē: <https://www.tf.lu.lv/projekti>.

Projekta darba grupa izsaka pateicību Universitātei par iespēju pieteikties projektu konkursiem un par finansējuma nodrošināšanu. Sirsnīgs paldies tiek izteikts arī LU TF – paldies kolēģiem un studentiem par iesaistīšanos un nevilnoto morālo atbalstu. It īpaši vēlos izcelt vadošo pētnieci Ilzi Jansonī un studentu pašpārvaldes pārstāvi Bellu Brišku, kuras piedalījās projekta darba grupā – viņu atbalsts bieži vien lika projektam virzīties uz priekšu. Paldies Kasparam Bankovskim par viņa darbu – tēžu tulkošanu – un par iespēju šo tulkojumu izmantot projektā. Paldies Laimonim Stikānam par projekta laikā izveidoto un nu jau “ikonisko” M. Lutera portreta vizualizējumu. Sirsnīgs paldies visiem, kas piedalījās šajā projektā gan kā diskusiju dalībnieki un moderatori, gan arī kā tēžu interpretatori. Bez jums šis projekts nevarētu izdoties, un bez jums arī nevarētu tapt šāda izstāde. Izstāde veidota, lai projekta rezultāti būtu uzskatāmāki un pārredzamāki, kā arī lai tie būtu pieejami plašākam sabiedrības lokam. Tā ir apskatāma LU TF gaitenī Rīgā, Raiņa bulvārī 19.

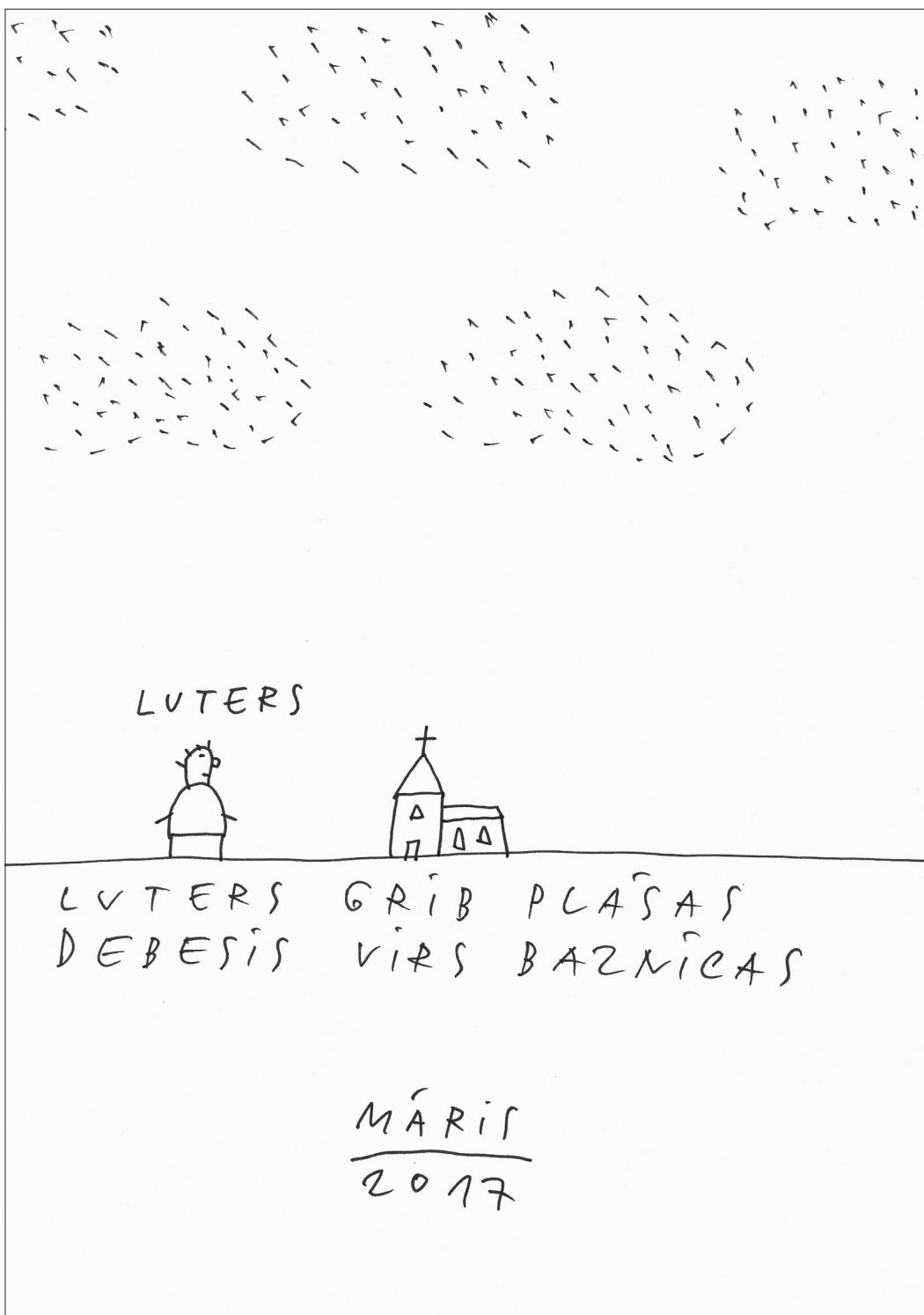
Vjačeslavs Kaščejevs

LU Fizikas un matemātikas
fakultātes asoc. profesors

Viena no radītās pasaules lielajām mistērijām ir tās regularitāte, sekošana precīziem, matemātiski izsakāmajiem fizikas likumiem. 20. gadsimta teorētiskās fizikas dižgars Jūdžins Vīgners savā 1960. gada filozofiskas ievirzes rakstā to nosauca par “matemātikas neticamo rezultativitāti dabaszinātnēs” (The Unreasonable Effectiveness of Mathematics in the Natural Sciences). Es uztveru šo brīnumu kā nozīmīgu Radītāja žēlastības un cilvēka dievlīdzības izpausmi.

Kopš Lutera laika ir atklāti un sarakstīti bieži dabaszinātņu kanoni. Katru gadu tiek iesvētīti tūkstošiem priesteru – zinātņu doktoru. Daži sevišķi kaislīgi zinātnes pielūdzēji un scientisma apoloģēti gaida no savām autoritātēm žēlastības pasludinājumu – tehnoloģisko laimi, singularitāti vai bioloģiskās apziņas pārdzimšanu mākslīgā intelekta struktūrās.

Mārtiņa Lutera 5. tēze atgādina katram laikmetam, cik svarīgi ir nesajaukt dievišķā atspulgu cilvēku prātos un autoritātēs ar pašu dievišķo. Kopš Ēdenes notikumiem – Homo sapiens atmošanās – mūs nepamet kārdinājums vispārināt “es kaut ko zinu” uz “es zinu visu!” Pāvests, priesteris vai zinātnieks var pārvaldīt un spriest tikai par to, kas tam atklāts un uzticēts. Šī vienkāršā patiesība nenoveco un palīdz mums aiz paštaisnības nezaudēt Dieva žēlastību.

LUTERS

LUTERS GRĪB PLAŠAS
DEBESIS VIĀS BAZNĪCAS

MĀRIS
2017

Pauls Bankovskis

Rakstnieks

Par ko maksāt

Maksāšana par sen atmestām, jau sākotnēji nedzīvām vai mirušām lietām laikam ir cilvēka dabā. Atbrīvošanās no savas sūri grūti nopelnītās naudas nav nekas patīkams, tāpēc mēs mīlu prātu ļaujames dažādiem apmāniem, kas tam ļauj nepievērst pienācīgu uzmanību. Savukārt citu cilvēku dabā ir šādu pašapmānu manīgi izmantot savā labā. Jo, būsīm godīgi, pēc līdzīga principa darbojas gan dažādas tiešsaistes abonēšanas sistēmas ar automātisko abonementa atjaunošanu, gan tas, ko bezmaksas aplikāciju jeb lietotņu izstrādātāji mēdz dēvēt par “iekšējiem pirkumiem”. Atliek vienreiz vajadzīgajos lauciņos iedot velnam mazo pirkstiņu, tas ir – kredītkartes un norēķinu informāciju, un skaties vien: drīz nebūs vairs arī visas rokas. Ja vien tāda jau nav izgudrota un pieejama tirgū, indulgenču tirgošanas aplikācija varētu būt īstens veiksmes stāsts arī mūsu dienās. To, protams, varētu iegūt par baltu velti, pilnīgi bez maksas, bet kaut kur ar tik tikko saburtojamiem sīciņiem burtiņiem būtu pierakstīts, ka šīs programmas pilntiesīgas darbības vārdā jums jāpiekrit reizi mēnesī, nedēļā vai pat vēl biežāk šķirties no nelielas naudas summas. Iekasētā maksa būtu tik niecīga, ka neatstātu nekādas nozīmīgas pēdas jūsu dienišķajā budžetā. Nekādu lielu labumu jums nenestu arī pati aplikācija, taču viss noritētu tik ērti, pašsaprotami un neuzkrītoši, ka tajos retajos brīžos, kad jūs par šiem saviem pirkumiem aizdomātos, jūs savā ikdienas nevaļā apņemtos savā dzīvē kaut labot ja ne rīt, tad noteikti parīt, bet tikmēr – lai viss pagaidām paliek, kā bijis.